

OPENBARE BASISCHOOL

Socrates

Protocol Ondersteuning en begeleiding

OBS Socrates
2019-2020

Inhoud

Hoofdstuk 1: Inleiding	3
Hoofdstuk 2: Toetsen en Procedures	4
Hoofdstuk 3: Scol	6
Hoofdstuk 4: Vroegtijdige Signalering	7
Hoofdstuk 5: Het bepalen van de aard van de ondersteuning	10
Hoofdstuk 6: Overgang naar de volgende groep en doubleren	12
Hoofdstuk 7: Kinderen met een specifieke behoefte	15
Hoofdstuk 8: Evaluatie van het ontwikkelingsperspectief	16
Hoofdstuk 9: Planmatige uitvoer van de extra ondersteuning	17
Hoofdstuk 10: Effecten van de ondersteuning	19
Hoofdstuk 11: Betrekken van ouders bij de extra ondersteuning	20
Hoofdstuk 12: Dyslexie	22
Hoofdstuk 13: Hoogbegaafdheid	23
Bijlage 1 Ondersteuningsrooster/Toetsrooster	
Bijlage 2 HGW	
Bijlage 3 Routing Dyslexie	

Hoofdstuk 1 Inleiding

Al onze kinderen hebben een unieke persoonlijkheid en een andere behoefte om te spelen en te leren. De meeste kinderen leren op een regelmatige, gemiddelde manier. Sommige kinderen hebben een langere tijd nodig om iets te kunnen leren. Er zijn ook kinderen die maar weinig uitleg nodig hebben om hele grote leerstappen te kunnen maken. Deze verschillen ontstaan door verschillen in intelligentie, sociale- en emotionele ontwikkeling, lichamelijke condities, motorische ontwikkeling, werkhouding en door het milieu en de cultuur waar onze kinderen vandaan komen. Wij hebben als taak om ons onderwijs zo in te richten dat elk kind zo goed mogelijk tot zijn/haar recht komt, ongeacht de verschillende leermogelijkheden van onze kinderen. In de eerste plaats zullen wij proberen om de noodzaak van extra ondersteuning te voorkomen. Dit kunnen wij doen door de sfeer van onze klas zo goed mogelijk te maken zodat elk kind zich veilig en gewaardeerd voelt. Voor sommige kinderen is dit niet genoeg. Zij vragen meer van ons dan helder onderwijs, zij vragen extra ondersteuning.

Algemeen

Uitgangspunt bij de ondersteuning en begeleiding op OBS Socrates is dat de leerkracht van de kind verantwoordelijk is voor het onderwijsleerproces en de aanpak zoals beschreven is in het groepsoverzicht, de groepsplannen en de dagplanningen.

De intern begeleider draagt zorg voor de coördinatie van activiteiten die gericht zijn op het signaleren, analyseren en het begeleiden van leerkrachten bij de aanpak van onderwijsleerproblemen en/of gedragsproblemen.

De intern begeleider houdt vinger aan de pols bij alle ondersteuningsvraagstukken en verleent ondersteuning bij de volgende activiteiten:

- Werken met het leerlingvolgsysteem (LOVS)
- Groepsplannen en handelingsplannen
- Leerling- en groepsbesprekingen en eventuele externe hulpverlening
- Doublures en overdracht
- Het ondersteuningsteam (OT)
- Het ontwikkelingsperspectief (OPP)
- Het groeidocument

Hoofdstuk 2 Toetsen en procedures

De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de kinderen

Het volgen van de cognitieve ontwikkeling van het kind

Alle leerkrachten gebruiken leerstofmethodes en –methodieken om de lesstof over te dragen aan de kinderen. Na elk leerstofblok volgt er een methodegebonden toets. De leerkracht analyseert deze toets en verwerkt de resultaten in een overzicht. De te ondernemen stappen zijn terug te vinden in de dagplanning.

Daarnaast nemen we (half)jaarlijkse genormeerde onafhankelijke CITO toetsen af (januari en juni) m.b.t. de vakgebieden rekenen, spelling, begrijpend lezen, technisch lezen en taalverzorging. (Bijlage 1, toetsrooster) De resultaten worden verwerkt in Esis, ons digitale leerlingvolgsysteem. Toetsing vindt klassikaal plaats. Bij het toetsen worden geen aanwijzingen gegeven, maar wordt gehandeld volgens de handleiding van CITO.

In groep 4,6 en 8 wordt de NSCCT afgenomen door de intern begeleider. In april doet groep 8 mee aan de eindtoets en in juni maakt groep 7 de IEPToets.

Analyse Citotoetsen

Bij het analyseren van de resultaten van deze toetsen wordt de gemiddelde vaardigheidsscore per groep bekeken (jan/feb en juni/juli). Aan de hand van vastgestelde schoolnormen wordt gekeken welke scores we normaliter hadden moeten behalen en of we deze hebben gehaald. De toetsuitslagen worden besproken in een dataday. De intern begeleider maakt daar een verslag van. De groepsleerkrachten analyseren de Citotoetsen op kindniveau en verwerken deze analyses in de evaluaties van de groepsplannen. Zij gebruiken deze analyse voor het maken van de nieuwe groepsplannen.

Toetsen; vaste afspraken m.b.t. de inzet van toetsinstrumenten

In de kalender geven wij aan wanneer de onafhankelijke toetsen worden afgenomen, zodat ouders tijdig op de hoogte zijn. De leerkrachten hanteren de toetskalender voor de planning van de toetsen. (Bijlage 1)

De interpretatie van toetsgegevens

De intern begeleider en de groepsleerkracht hebben tweemaal per jaar een groepsbespreking. De derde ronde groepsbesprekingen doen wij op de HGW (handelingsgericht werken) manier. De leerkrachten bereiden een presentatie voor voor de rest van het team. Hierin presenteren ze hun successen en vraagstukken. Het hele team profiteert mee en geeft tips waar mogelijk.

Na de toetsperiodes worden tijdens de groepsbesprekingen ook de toetsresultaten besproken, met als doel inzicht te krijgen in de leervorderingen van de groep en om haalbare doelen te kunnen stellen voor het volgende halfjaar (groepsplan). Het groepsoverzicht wordt indien nodig na de toetsperiode aangepast en gebruikt bij het maken van de groepsplannen.

Na een toetsperiode wordt er een analyse op school- en groepsniveau gemaakt. Hierbij worden alle collega's betrokken. Na de middentoetsen is er een dataday, na de eindtoetsen geven de teamleden presentaties aan elkaar. Op deze wijze worden alle personeelsleden zich bewust van het gezamenlijk dragen van verantwoordelijkheid voor de opbrengsten van de school.

De conclusies van deze analyse worden meegenomen in de beleidsvoornemens van het schoolontwikkelplan van het komende schooljaar.

Rapportage

2 x per jaar ontvangt ieder kind, vanaf groep 2, een rapport in januari/februari en juni/juli. Het rapport wordt geschreven voor de ouders / verzorgers. De leerkracht geeft op een heldere en eenduidige wijze inzicht in de leervorderingen en het gedrag van de kind.

Ook worden de resultaten van de CITO-LOVS-toetsen in het rapport genoteerd. Indien er een discrepantie ontstaat tussen de resultaten van de methodegebonden toetsen en de CITO-LOVS toetsen, dan wordt dit tijdens het rapportgesprek met de ouders besproken. In het rapport wordt ook aangegeven voor welke vakken een kind extra instructie en begeleiding krijgt.

Contactavonden

Wij vinden het belangrijk dat er met de ouders gecommuniceerd wordt over een kind. Dat gebeurt volgens een aantal tevoren afgesproken contactmomenten. Echter, indien noodzakelijk (van beide kanten) kan er frequenter in overleg getreden worden.

In september houden alle leerkrachten van de groepen een informatieochtend in het kader van kennismaken en informatie over het nieuwe schooljaar overbrengen. Voor groep 8 wordt er een informatieavond over het Voortgezet onderwijs georganiseerd.

In oktober worden er kennismakingsgesprekken georganiseerd voor alle ouders naar aanleiding van de eerste schoolperiode (geen schriftelijke rapportage, wel een registratie in Esis). Dit gesprek is vooral gericht op de sociaal emotionele ontwikkeling van het kind en het uitwisselen van belangrijke informatie en het kennismaken met de leerkracht. Alle leerkrachten zetten de bijzonderheden van deze gesprekken in Esis.

In januari/februari en juni/juli ontvangen de kinderen van groep 1 t/m 8 een rapport.

De ouders ontvangen in februari en juni (facultatief of op uitnodiging van de leerkracht) naar aanleiding van het leerlingrapport een uitnodiging tot een gesprek. Tijdens deze gesprekken krijgen de ouders inzicht in het LOVS-profiel van het individuele kind.

Ook van deze gesprekken (bijzonderheden) worden aantekeningen gezet in Esis.

Hoofdstuk 3 SCOL

Het volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.

In de kleutergroepen wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling gevolgd met KIIK!. De school hanteert het instrument SCOL voor het volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling in de groepen 3 t/m 8. De kinderen van groep 6 t/m 8 vullen voor zichzelf de leerlingSCOL in. Het invullen van al deze lijsten gebeurt digitaal. De intern begeleider draagt zorg voor het klaarzetten van alles wat met SCOL te maken heeft. Daarnaast volgen wij de sociaal-emotionele ontwikkeling van ieder kind door dagelijkse observaties en waar nodig een gerichte observatie door de interne begeleider of een externe expert.

Werkwijze SCOL:

De acht categorieën zijn:

1. Ervaringen delen

Deelt de leerling met anderen wat hem bezighoudt, zowel de positieve als de negatieve ervaringen? Heeft hij plezier met andere kinderen?

2. Aardig doen

Benadert de leerling andere kinderen op een positieve manier en draagt hij zorg voor anderen?

3. Samen spelen en werken

Kan de leerling met anderen iets tot stand brengen: overleggen, afspraken maken en ideeën inbrengen?

4. Een taak uitvoeren

Hoe gaat de leerling om met opdrachten? Denk hierbij niet alleen aan schoolse taken, maar ook aan andere taken, zoals de planten water geven, het bord schoonmaken, de klas opruimen en dergelijke.

5. Jezelf presenteren

Hoe beweegt de leerling zich onder de mensen; hoe gemakkelijk maakt hij zich kenbaar?

6. Een keuze maken

Gaat de leerling impulsief te werk? Blijft hij bij een beslissing? Hoe gemakkelijk hakt hij een knoop door? In hoeverre beslist de leerling zelf en in hoeverre laat hij zich leiden door anderen?

7. Opkomen voor jezelf

Hoe gaat de leerling om met weerstand? Kan hij voor zichzelf zorgen? Vraagt hij op tijd om hulp?

8. Omgaan met ruzie

Kan de leerling een verschil van mening of een belangentegenstelling oplossen, zonder dat het leidt tot een knallende ruzie?

SCOL wordt in november en april ingevuld door de leerkrachten van groep 3 t/m 8. Tijdens de groepsbesprekingen worden kinderen die onvoldoende scores besproken. Met de handvatten vanuit SCOL wordt gezocht naar de juiste aanpak voor deze kinderen. Indien nodig worden er persoonlijke doelen gesteld in het groepsplan of wordt er een gesprek met ouders gepland, zodat er een hulpvraag neergelegd kan worden bij 1puntHoorn.

Hoofdstuk 4 Vroegtijdige signalering

De school signaleert vroegtijdig welke kinderen zorg nodig hebben

De vaststelling van de einddoelen per groep

Voor de vakgebieden rekenen, Nederlandse taal en lezen zijn doelen per groep vastgesteld.

Voor rekenen zijn dit de jaardoelen van de methode 'Wereld in getallen' voor de groepen 3 t/m 7. Voor schooljaar 2019-2020 gebruikt groep 8 nog de doelen van Alles Telt. Voor de groepen 1 en 2 worden de doelen van KIJK! nagestreefd.

Voor Nederlandse Taal zijn deze doelen per jaar beschreven in de taalmethodes: 'Staal' en 'Taalverhaal' en voor de groepen 1 en 2 worden de doelen van KIJK! nagestreefd. Met betrekking tot lezen hebben we de volgende doelen: Streefdoel Groep3: E3 (AVI 3 niveau), Groep 4: E4 (AVI 6 niveau), groep5: E5 (AVI 9 niveau). Deze normen zijn landelijk in het Protocol Dyslexie vastgelegd.

Specifieke einddoelen per groep voor de zwakke kinderen

Alle kinderen in de groep worden verdeeld in drie niveaus:

- kinderen met een instructieafhankelijk aanbod (Hulpniveau)
- kinderen met een instructiegevoelig aanbod (Basisniveau)
- kinderen met een instructieonafhankelijk aanbod (Plusniveau)

De onderverdeling van deze groepen wordt vastgelegd in het zorgoverzicht en het groepsplan.

In het pedagogisch- en didactisch groepsoverzicht wordt een actuele situatie geschetst waarin het kind zich bevindt t.a.v. de vakgebieden taal (spelling), rekenen, technisch- en begrijpend lezen. In november en april wordt deze geactualiseerd, geëvalueerd en eventueel aangevuld. In februari en juni/juli wordt deze voorzien van de meest recente toetsuitslagen en verdeling van de subgroepen. Daarnaast beschrijven we per kind de positieve en belemmerende factoren.

Het groepsplan is een plan voor een halfjaar waarin de kinderen op hun eigen instructieniveau worden aangesproken. Elk niveau heeft zijn eigen streefdoelen in vaardigheidsscore. Deze doelen worden ook aan het einde van de periode (februari en juni/juli) geëvalueerd en deze evaluatie wordt schriftelijk vastgelegd in het groepsplan. Wij evalueren het groepsplan ook tussentijds in november en april. Wij kijken dan naar het werken in de klas en naar de methodegebondentoetsen.

Daarnaast zijn er kinderen met zeer specifieke einddoelen onder het zorgniveau. Deze kinderen ontvangen (niet eerder dan groep 5) een eigen leerlijn wanneer zij achtereenvolgens drie maal een **V-score** hebben behaald in het Cito-LOVS en niet meer mee kunnen komen met de groep.

De vertaling van het groepsplan in een dag- of weekplanning per groep is cruciaal. In de het zorgoverzicht is per dag zichtbaar welke kinderen (groepjes) op welke momenten t.a.v. begrijpend lezen en technisch lezen, rekenen en spelling extra instructie of aandacht ontvangen. Voor alle kinderen geldt hierin een beredeneerd, planmatig aanbod.

De genoemde actualisatie van het groepsoverzicht en de evaluaties van de groepsplannen worden vier keer per jaar verzorgd door de leerkracht. Twee keer per jaar wordt tijdens de groepsbesprekingen met de intern begeleider de verdeling n.a.v. onderwijsbehoeften van de kinderen besproken, waarna de leerkracht het vastlegt in een groepsplan. Dit wordt overlegd met de intern begeleider die feedback geeft over het plan.

Ondersteuning van de leraren bij de signalering van de problemen.

Tijdens de groepsbesprekingen met de intern begeleider worden o.a. toetsuitslagen en observaties van de kinderen besproken. De leerkrachten vullen hier voor de groepsbespreking een bespreeklijst voor in. Deze lijst wordt ook gebruikt om de gemaakte afspraken in te notuleren. Voorts wordt bekeken welke ondersteuning in de vorm van onderwijsleermiddelen, leertijd of deskundigheid nodig is om de kinderen verder te helpen. De input van de intern begeleider wordt tijdens deze bespreking besproken en vastgelegd. De mogelijkheden zijn o.a. het observeren van het kind, het voeren van een kind-gesprek, aanwezigheid bij gesprekken met ouders, contact opnemen met externe experts en het starten van een groeidocument.

Expertise voor signalering van jonge risicokinderen.

Binnen de school maken we in de groepen 1 en 2 gebruik van het observatie-instrument KIIJK!. Twee keer per jaar worden alle leerlijnen ingevuld.

De rapportage wordt tijdens de ouderavonden met alle ouders besproken. Indien de ontwikkeling van het kind meer dan een half jaar voor- of achterloopt bespreekt de leerkracht dat met de ouders. Ook tijdens de groepsbesprekingen worden deze kinderen besproken aan de hand van de resultaten. De leerkracht pleegt zelf al de nodige interventies. In het beredeneerd aanbod staat hoe een kind extra gestimuleerd wordt om de achterstand te verkleinen of om tegemoet te komen in het aanbod aan de voorsprong in de ontwikkeling.

Als blijkt dat een kind de gestelde doelen niet heeft bereikt wordt het kind besproken tijdens de groepsbespreking. Bij hardnekkige problematiek volgt, na overleg met de ouders inbreng in het Ondersteuningsteam.

Kinderen uit deze groep die extra risico's lopen komen ter sprake tijdens de groepsbesprekingen met leerkracht en intern begeleider. Bij een vertraging/cq. versnelling van de ontwikkeling met meer dan een half jaar volgt een extra aanbod dat opgenomen wordt in het beredeneerde aanbod. Belangrijk is hierbij om in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren welke kinderen risico's lopen t.a.v. leer- en gedragsproblemen. Deze kinderen worden ingebracht in het ondersteuningsteam voor advies en eventueel onderzoek.

Voor de kinderen die 4 jaar worden en op school komen vullen de ouders een entreeformulier in over de periode van 0 tot 4 jaar. De vragenlijst wordt bewaard in het leerlingdossier van het kind.

De structuur van het systematisch bespreken van de vorderingen en de ontwikkeling van de kinderen.

Op onze school kunnen kinderen besproken worden op de volgende wijze:

1. Individuele leerlingbesprekingen

De leerkracht bespreekt met de intern begeleider een individueel kind. De intern begeleider geeft de leerkracht tips/advies. De leerkracht maakt een aantekening in Esis.

2. Groepsbesprekingen

Twee keer per jaar houden de intern begeleider en de groepsleerkracht een groepsbespreking. De leerkracht vult hieraan voorafgaand het formulier groepsbespreking in. Hierna stelt de leerkracht het groepsplan met concrete doelen voor de komende periode op. De leerkracht zet de groepsplannen en het zorgoverzicht in een centrale map op de pc, zodat de intern begeleider ze kan bekijken. Het zorgoverzicht en de groepsplannen worden tevens bewaard in de klassenmap. De groepsleerkracht evalueert in november en april tussentijds de groepsplannen. In februari en juni worden de plannen en de doelen geëvalueerd. De intern begeleider geeft de leerkracht feedback. De evaluatie van het groepsplan wordt vastgelegd in het groepsplan en vormt mede het uitgangspunt van het vervolgplan.

3. Klein Ondersteuningsteam

Wanneer de hulp van de intern begeleider niet voldoende heeft geholpen wordt het kind besproken met de directeur. Dit ter voorbereiding op het ondersteuningsteam.

4. Ondersteuningsteam

Zeven keer per jaar vindt een ondersteuningsteambespreking plaats. In deze bijeenkomst waarbij de leerkracht (bij de bespreking van een nieuw kind), de intern begeleider, de directeur en een aantal experts (vanuit het samenwerkingsverband) aanwezig zijn, worden kinderen met zware leer- en/of gedragsproblemen besproken en worden strakke handelingsafspraken gemaakt (onderzoeken, verwijzingen, ontwikkelingsperspectieven, etc.).

De leerkracht vraagt de ouders vooraf om toestemming voor de bespreking van hun kind in het ondersteuningsteam en vult een groeidocument in, in overleg met de ouders en in samenwerking met de intern begeleider en ondertekend door de ouders. Ouders worden uitgenodigd voor de ondersteuningsteambesprekingen. Van de ondersteuningsteambesprekingen wordt verslag gemaakt door de intern begeleider in het groeidocument. Deze wordt ingevuld op www.groeidocument.nl Ouders ontvangen een leeslink door dit document.

Hoofdstuk 5 Het bepalen van de aard van de ondersteuning

Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard en de ondersteuning voor kinderen

Binnen de school is het voornaamste streven om z.s.m. in beeld te krijgen of een kind zich volgens verwachting ontwikkelt. Wanneer bij deze signalering blijkt dat dit niet het geval is, is het belangrijk dat daarna snel een plan wordt opgesteld om efficiënte ondersteuning te verlenen. Hierbij worden de volgende zaken in acht genomen:

Beeld van de populatie

Op Socrates willen wij een zo goed mogelijk beeld hebben van de populatie. Om hier meer zicht op te krijgen vullen wij jaarlijks voor iedere groep een overzicht in. Dit formulier wordt o.a. gebruikt voor de overdracht naar de volgende groep.

De definitie van een kind met extra ondersteuningsbehoefte

Onder een kind met extra ondersteuningsbehoefte verstaan we een kind dat in sterke mate afwijkt van de verwachte ontwikkelingslijn; zoals een kind die twee niveaus daalt (bijvoorbeeld van I naar III).

Zorgkinderen behalen op de CITO-toetsen een score van C-IV, D-IV of E-V, scoren in KIIJK! meer dan een half jaar verschil met hun werkelijke leeftijd of scoren zeer laag in SCOL.

Indien op de methodegebonden toetsen een significante afwijking te zien is van de doorgaans 80%-scores wordt een kind ook een zorgkind genoemd.

De definitie van een kind met specifieke eigen behoeftes (eigen leerlijn)

Onder een kind met een specifieke eigen behoefte verstaan we een kind dat ook in sterke mate afwijkt van de verwachte ontwikkelingslijn. Ook zij behalen op de CITO-toetsen een score van D-IV of E-V en vertonen vanaf begin groep 5 een jaar of meer achterstand op de verwachte ontwikkeling behorende bij hun DL. Zij kunnen een ontwikkelingsperspectief (OPP) aangemeten krijgen, omdat zij waarschijnlijk maximaal het eindniveau van groep 6 behalen. Deze OPP's worden halfjaarlijks geëvalueerd in gesprek met de interne begeleider, leerkracht en ouders. Voordat een kind in aanmerking komt voor een eigen leerlijn kan het kind besproken worden in het ondersteuningsteam. Kinderen die ondersteuning ontvangen gefinancierd door het samenwerkingsverband zijn verplicht een OPP te hebben.

Welke kinderen krijgen een handelingsplan (Wanneer een IHP)?

- Wanneer een kind een specifiek aanbod krijgt dat niet beschreven is in het groepsplan.
- Wanneer een kind specifiek aanbod behoeft op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Voor kinderen waarbij wij zorgniveau 3 bieden op lezen of rekengebied t.b.v. een aanvraag voor onderzoek naar dyslexie of dyscalculie.

Opmerkingen:

C-IV, D-IV en E-V-kinderen krijgen na elke CITO-toetsing een extra aanbod in de planning van het groepsplan. Het aanbod wordt omschreven bij de subgroep instructie afhankelijke groep. Deze plannen en de evaluatie worden met de ouders besproken in het oudergesprek. In veel gevallen betekent dit dat zij geen persoonlijk handelingsplan krijgen.

Hoofdstuk 6 Overgang naar de volgende groep en doubleren

Overgang groep 1 naar groep 2

Wanneer najaarskinderen 4 jaar zijn en instromen in groep 1 worden ze zorgvuldig geobserveerd door de leerkracht. Hierbij gebruikt de leerkracht de observatielijsten van de KIIK!. Najaarskinderen die zich goed ontwikkelen op alle ontwikkelingsgebieden kunnen wellicht na de zomervakantie doorstromen naar groep 2. Dit gebeurt in overleg met ouders en de IB'er. Het kan voorkomen dat een najaarskind dat het jaar daarvoor is ingestroomd, in september van het nieuwe schooljaar start in groep 1, maar in de eerste maanden een enorme ontwikkeling laat zien. Op dit moment kan, in overleg met de leerkracht(en), IB'er en ouders, besloten worden het kind tussentijds alsnog te laten doorstromen naar groep 2.

Kleutergroepverlenging

De inspectie spreekt van kleutergroepverlenging indien een kind op de teldatum van 1 oktober in groep 3 zeven jaar of ouder is en groep 3 voor de eerste keer doet (de zittenblijvers in groep 3 laat de inspectie buiten beschouwing).

Ons uitgangspunt is dat doubleren in de hogere groepen tot een minimum beperkt wordt. Daarmee wordt de kleuterperiode (al dan niet verlengd op basis van duidelijke criteria) een essentiële schakel.

Het besluit tot kleutergroepverlenging hangt niet af van de leeftijd, maar van het oordeel van de school. De kalenderleeftijd is niet leidend, maar de ontwikkelingsleeftijd rond het zesde jaar. Vooral bij kinderen die nog net geen zes jaar zijn, is dat mogelijkwerwijs een lastige kwestie. Kinderen ontwikkelen zich niet op elk terrein even snel: bijv. op taalgebied sneller dan op sociaal emotioneel gebied. Bovendien maken kinderen soms snelle ontwikkelingssprongen, waardoor een maand later opeens eenzelfde kind wel voldoende ontwikkeling heeft doorgemaakt voor de overstap naar groep 3.

Daarom wordt naar de totale ontwikkeling van de kleuter gekeken, niet alleen naar het kennisniveau. Het observatiesysteem KIIK! brengt op een systematische manier de gehele ontwikkeling in kaart. Het levert een compleet beeld op en helpt inschattingfouten voorkomen. Daarbij is het een handig communicatiemiddel met de ouders. Een besluit tot kleutergroepverlenging moet goed gemotiveerd en (visueel) onderbouwd zijn.

Aandachtspunten:

- Bij een ontwikkelingsachterstand van een half jaar of meer is een extra jaar in groep 2 verstandig. Elk besluit tot verlenging moet op individuele basis genomen worden, gebaseerd op de totale ontwikkeling. Voor de uitgebreide richtlijnen verwijzen wij naar het format kleutergroepverlenging.
- Als de school tot kleutergroepverlenging overgaat moeten ouders in het hele proces nauw worden betrokken. 90% van de ouders wil het jonge kind versneld door laten gaan (november kinderen bijvoorbeeld al in augustus naar groep 3). Het is heel belangrijk om tijdig aan ouders te melden, als je meent dat een kind te weinig voortgang boekt en meer gebaat is bij een extra kleuterjaar. Zorgvuldige communicatie is essentieel.

De beslissing:

Afspraak binnen Socrates:

- Kinderen die 6 jaar worden in oktober, november en december kunnen eventueel naar groep 3 per 1 augustus vóór hun verjaardag. Wij zijn hier echter zeer voorzichtig mee. Zij worden dan dus 6 jaar in groep 3. We kijken gericht of een kind aan de voorwaarden voldoet om te kunnen slagen in groep 3.
- We doen zo min mogelijk aan kleutergroepverlenging, tenzij het kind een aantoonbaar specifieke onderwijsbehoefte heeft waaraan niet tegemoet gekomen kan worden in groep 3.

De ontwikkelingsgebieden waar naar gekeken wordt, zijn:

- De taalontwikkeling.
- Rekenkundig inzicht.
- De cognitieve ontwikkeling.
- De sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De motorische ontwikkeling.
- Concentratie en werkhouding.

De uitgangspunten van onze school:

- Er is een uitgebreid document opgesteld m.b.t. de overgang van kleuters naar groep 3.
- Het nemen van het besluit tot verlenging is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Een kind wordt dan ook altijd twee keer of meer besproken (directie en intern begeleider aanwezig) tijdens een kindbespreking.
- Bij vragen en blijvende twijfel over de verlenging kan het kind besproken worden in het ondersteuningsteam. De ouders van het kind worden daarbij uitgenodigd.
- Wanneer de groepsleerkracht zorgen heeft over de ontwikkeling van een kind worden de ouders direct op de hoogte gebracht. De ouders worden in een zo vroeg mogelijk stadium geïnformeerd en betrokken bij de afwegingen. De mening van de ouders wordt meegenomen in de besluitvorming. De school blijft ten allen tijde verantwoordelijk voor het besluit tot kleutergroepverlenging en neemt dan ook de definitieve beslissing.
- De groepsleerkracht gaat in een vroeg stadium werken aan de ontwikkelingsachterstand. De groepsleerkracht neemt dit op in zijn groepsplan.
- Indien besloten wordt tot kleutergroepverlenging, zal een beredeneerd aanbod worden opgesteld voor een kind, gericht op het verder ontwikkelen van de nog ontbrekende kennis en/of vaardigheden. In een enkel geval zal een individueel handelingsplan noodzakelijk zijn.

Tijdspad

Groep 1-2 Najaarsleerlingen (okt/nov/dec)

- **Intakegesprek:** Ouders van kinderen geboren in (aug/sept) okt/nov/dec vertellen dat hun kind een najaarsleerling is en dat wij hier een protocol voor hebben. Protocol uitleggen en de brief najaarsleerlingen ter plekke overhandigen. Tijdens ieder oudergesprek bespreek je de stand van zaken rondom het protocol nogmaals.
- **Februari groep 1:** Samen met ouders wordt de beslissing genomen over verlengen groep 1 of doorstromen naar groep 2 na de zomervakantie. School neemt de uiteindelijke beslissing. Als één van de partijen twijfelt, kan de beslissing uitgesteld worden tot mei. Mogelijkheid om IB hierbij te betrekken.
- **Mei groep 1:** Indien nodig gesprek, zie afspraak februari.
- **Oktober/november/december tweede keer groep 1:** Als er een grote sprong wordt waargenomen in de ontwikkeling van het kind, kan het kind in overleg met IB en ouders in groep 2 geplaatst worden. Mogelijkheid tot afnemen van de cito E1 of M2 toets om de beslissing te onderbouwen. Als hier sprake van is neemt de leerkracht hierover contact op met ouders.

Groep 1-2 Niet najaarsleerlingen (jan t/m sept)

- **Eind groep 1:** In principe gaan de leerlingen van jan t/m sept na groep 1 door naar groep 2. Tijdens het oudergesprek bij leerlingen met een vertraagde ontwikkeling aangeven dat overgang van 2 naar 3 niet zeker is. IB op de hoogte brengen.
- **Oktober groep 2:** Tijdens het kennismakingsgesprek nogmaals aangeven dat er twijfels zijn over de overgang groep 2 naar groep 3. Tijdens de groepsbespreking bespreken.
- **februari groep 2:** KIIJK! analyseren en bepalen of het kind op cognitief/sociaal gebied naar groep 3 kan. In het rapportgesprek in januari duidelijk aangeven bij ouders hoe het ervoor staat. Waar mogelijk de beslissing tot verlenging al maken. Als er twijfel is bij ofwel ouders of leerkracht kan de volgende procedure (deels) gevolgd worden: observatie intern begeleider, testjes intern begeleider, kind-bespreking op schoolniveau en beslissing school. De school maakt de uiteindelijke beslissing. Risicokinderen benoemen in het groepsplan: eventueel beredeneerd aanbod aanbieden volgens individueel handelingsplan.
- **April groep 2:** Tussentijds gesprek met ouders plannen. Stand van zaken bespreken vanuit school en vanuit ouders.
- **mei groep 2:** Observatie en (schoolrijpheids)testjes door de intern begeleider. Mogelijkheid om cito E2 af te nemen.
- **mei groep 2:** Leerkrachten vullen "het format bespreking kleuterverlenging" in.
- **mei groep 2:** Risicokinderen bespreken aan de hand van "het format bespreking kleuterverlenging". Aanwezig zijn: leerkracht (en) groep 1-2 en groep 3, intern begeleider en directie. Beslissing wel of geen verlenging wordt dan gemaakt.
- **mei groep 2:** Ouders op de hoogte brengen van het besluit van de school.
- **juni:** Kleuters die verlengen blijven in de huidige groep 1-2 tenzij de leerkracht (en)/ouders grondige redenen hebben om in het belang van het kind anders te doen besluiten.

Doubleren

Om te bepalen of een kind een leerjaar doubleert moet worden afgewogen of de ontwikkeling van het kind hiermee gebaat is. Is dit niet het geval dan gaat hij gewoon door naar het volgende leerjaar.

De beslissing m.b.t. wel of niet doubleren wordt altijd in overleg met de intern begeleider en directie genomen. Belangrijk daarbij is om rekening te houden met het aantal keren dat een kind al is gedoubleerd en hoe oud het zal zijn tegen de tijd dat het groep 8 bereikt. In de wet op het primair onderwijs staat hierover het volgende:

"In elk geval verlaten de kinderen de school aan het einde van het schooljaar waarin zij de leeftijd van 14 jaar hebben bereikt".

Wij streven ernaar dat kinderen niet meer doubleren vanaf groep 6.

Er wordt aan doublure gedacht wanneer de leerresultaten en/of het sociaal-emotioneel functioneren significant achterblijft bij de te verwachten resultaten. Er moet een beredeneerde meerwaarde zijn om een kind een groep te laten overdoen. Er moeten meerdere handelingen/acties zijn uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de kind met de groep mee kan blijven doen. In de groepen 3 t/m 8 wordt het kind besproken in het ondersteuningsteam en de daaruit voortkomende handelingsvoorstellen worden uitgevoerd. De ouders hebben een belangrijk- doch geen beslissende stem in het al of niet laten doubleren van hun kind. De school neemt de definitieve beslissing over het wel of niet doubleren van een kind.

Tijdspad:

- November/Januari: kind bespreken in groepsbespreking.
- Februari: ouders op de hoogte brengen over de twijfel bij de overgang naar de volgende groep.
- Maart/April: ouders op de hoogte stellen hoe het proces ervoor staat. Slaan de aanpassingen aan?
- Mei: kind indien nodig bespreken in het OT of met intern begeleider en directie. School maakt de beslissing. Ouders op de hoogte brengen van besluit.

De overgang naar het Voortgezet Onderwijs

Ons doel is om een kind zodanig te begeleiden dat er voor hem of haar een zo goed mogelijke doorstroming kan plaatsvinden.

In de eerste maanden van het schooljaar wordt in groep 8 de NSCCT (Niet Schoolse Cognitieve Capaciteiten test) afgenomen. Voor de ouders van groep acht wordt er een informatieavond georganiseerd met als thema "het Voortgezet Onderwijs". De organisatie van het onderwijs wordt daarin gepresenteerd.

Met behulp van de resultaten van de NSCCT, de resultaten van de gegevens uit het Citovolgsysteem, de resultaten van de IEPtoets groep 7 en observaties van de leerkracht, wordt rond juni in groep 7 een voorlopig advies uitgebracht.

Dit advies wordt opgesteld in een overleg tussen de groepsleerkracht, de intern begeleider en de directie. We kijken hierbij naar de Citoresultaten/Methodetoetsen van de afgelopen jaren, de NSCCT, de SCOL en observaties van de leerkracht m.b.t. werkhouding/gedrag.

Tussen november en februari werken we gericht met de kinderen aan eerder gestelde doelen en wordt het definitieve schooladvies geformuleerd en besproken met de ouders en het kind in februari. Na dit advies melden de ouders hun kind(eren) aan bij de nieuwe school voor Voortgezet Onderwijs.

In april wordt de IEP eindtoets afgenomen. Afhankelijk van deze uitslag kan het advies worden heroverwogen en naar boven worden bijgesteld. De school voor Voortgezet Onderwijs gaat bij de toelating uit van de adviezen van de basisschool.

Overdracht naar een andere groep

Na elk schooljaar verzorgt de leerkracht een overdracht van de leerlinggegevens naar de nieuwe leerkracht.

Hierbij zijn de volgende afspraken van kracht.

1. In de overdracht worden in ieder geval de volgende zaken betrokken:

- Achtergronden kinderen met extra ondersteuningsbehoefte.
- Eventuele individuele handelingsplannen.
- Eventuele OPP's.
- Verslag oudergesprekken en afspraken met ouders nav het afgelopen schooljaar en de start van het nieuwe jaar.
- Onderzoeken van experts.
- De vorige leerkracht deelt de kinderen in in de instructiegroepen van het groepsplan, vóór aanvang van het nieuwe schooljaar m.u.v. groep 3.
- Het zorgoverzicht met daarin de indeling in subgroepen, stimulerende en belemmerende factoren en onderwijsbehoeften.
- Zorgoverzicht.

2. De overdracht van groep 3 t/m 8 moet voor de eerste schooldag mondeling tussen de beide leerkrachten zijn doorgenomen aan de hand van het zorgoverzicht. De overdracht van groep 2 naar groep 3 gebeurt mondeling en schriftelijk.

3. De kinderen van de hele groep starten per eerste schooldag met een groepsplan of OPP. In groep 3 worden de plannen in november gemaakt. De onderwijsbehoeften van de kinderen zijn vastgesteld in het zorgoverzicht en worden opgenomen in de dag- en weekplanning.

Hoofdstuk 7 kinderen met een specifieke behoefte (eigen leerlijn)

De school stelt voor kinderen met een specifieke behoefte een ontwikkelingsperspectief (eigen leerlijn) op

De kenmerken van kinderen met specifieke behoeften.

kinderen met een specifieke behoefte zijn kinderen die op de CITO-toetsen een IV of een V scoren en die dreigen af te zakken van instructieafhankelijke groep naar een OPP. Zij kunnen niet meer meedoen met het aanbod van de instructieafhankelijke groep.

Ook kinderen die extra ondersteuning ontvangen gefinancierd door het samenwerkingsverband hebben een OPP.

<https://www.dewestfrieseknoop.nl/voor-professionals/extra-ondersteuning>

Ontwikkelingsperspectief (eigen leerlijn):

In het OPP (eigen leerlijn) wordt beschreven welke doelen een kind met een specifieke behoefte aan het einde van groep 8 gaat halen. Deze doelen worden per vakgebied bepaald (spelling, lezen, rekenen & wiskunde) en worden genoteerd in een vaardigheidsscore, functioneringsniveau en een DLE. Alleen de vakgebieden waarvoor een kind een eigen leerlijn heeft worden op deze manier uitgewerkt. In het OPP wordt ook, indien dit al mogelijk is in samenspraak met de leden van het OT, een voorspelling gegeven welke vorm van VO voor dit kind het meest geschikt geacht zal worden. De intern begeleider stelt samen met de leerkracht het OPP eigen leerlijn op en per periode wordt omschreven:

- De tussendoelen en de einddoelen per vakgebied.
- De belemmerende en bevorderende factoren voor het specifieke kind.
- De talenten en interesses.
- Pedagogische doelen.
- Conditie waaronder een kind het beste werkt.

De evaluaties worden geschreven in het OPP.

Format voor het invullen van een OPP

Met alle scholen van het samenwerkingsverband de Westfriesse Knoop is afgesproken dat we voor het OPP een, binnen het samenwerkingsverband afgesproken, format hanteren. Er is een stappenplan gemaakt m.b.t. het invullen van het OPP, zie <https://www.dewestfrieseknoop.nl/voor-professionals/groeidocument-en-opp>. Dit format gebruiken wij voor de kinderen die extra middelen ontvangen. Voor de andere kinderen gebruiken we het OPP in Esis.

Bepaling van het eindperspectief van de kinderen met specifieke behoeften.

Op basis van DL / DLE vanaf groep 5 worden kinderen met een onvoldoende vooruitgang gesignaleerd en gediagnosticeerd. Aan de hand van een grondige analyse van deze resultaten (eventueel in combinatie met een expertadvies vanuit het OT) wordt een OPP opgesteld door de intern begeleider in overleg met de leerkracht en ouders. Ouders tekenen voor besproken en gezien. Er wordt alleen een OPP eigen leerlijn opgesteld wanneer een kind onvoldoende profiteert van het aanbod van de hulp-subgroep. Ons uitgangspunt is een kind zolang mogelijk bij het aanbod van de (sub)groep te houden.

Bepaling van de tussendoelen voor kinderen met een specifieke behoefte

We zorgen voor een heldere ontwikkelingslijn naar het einddoel, plaatsen tussentijds

evaluaties en stellen elke zes maanden op basis van grondige analyse de doelen bij.

Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht.

Voor kinderen die uitstromen naar LWOO en Praktijkschool dient een apart groeidocument/OPP te worden ingevuld. Hiervoor dragen de leerkrachten van groep 8 en de intern begeleider de verantwoordelijkheid. Ouders en directeur tekenen dit groeidocument/OPP alvorens het wordt verstuurd naar de desbetreffende school voor Voortgezet Onderwijs. Indien mogelijk is de leerkracht aanwezig bij de besprekingen van de Permanente Commissie leerlingenzorg (PCL) over deze kind(eren).

Hoofdstuk 8 Evaluatie van het ontwikkelingsperspectief

De school volgt of het kind zich ontwikkelt conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes

Frequentie van de evaluatie van het OPP

Twee keer per jaar wordt het OPP geëvalueerd met behulp van de leerkracht, intern begeleider en de ouders van een kind met het OPP. Het OPP kan een onderdeel van het groeidocument zijn.

Consequenties voor de lespraktijk voortkomend uit de evaluatie

Vanuit de evaluatie kunnen door de leerkracht en intern begeleider keuzes gemaakt worden t.a.v. een ander lesprogramma (hoger, dan wel lager niveau) dan tot op dat moment werd gevolgd. Deze keuzes worden geënt op feiten, observaties, toetsing en expertise.

Betrokkenheid van ouders bij de evaluatie

De ouders ondertekenen het OPP voor gezien.

Normen:

Doel van het OPP is om het kind te begeleiden naar de voor hem of haar best mogelijke vorm van voortgezet onderwijs.

Hieronder de normen die op basis van DLE, leerrendement en intelligentiequotiënt door het VO zijn opgesteld.

Normen verwijzing VO			
	Praktijkonderwijs	VMBO- LWOO	VMBO
DLE	< 30	30-45	> 45
rendement	< 50%	50-75%	> 75%
Intelligentie	< 80	80-90	> 90

Hoofdstuk 9 Planmatige uitvoer van de extra ondersteuning

De school voert de extra ondersteuning planmatig uit

Handelingsgericht werken

Op onze school werken we volgens de uitgangspunten van "het handelingsgericht werken". Handelingsgericht werken (HGW) wil de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding van alle kinderen verbeteren. Het is een systematische manier van werken, waarbij het aanbod afgestemd is op de onderwijsbehoeften en de basisbehoeften van de kinderen. Aan de hand van de kindkenmerken wordt gekeken welke onderwijsbehoeften het betreffende kind heeft. Het onderwijs wordt daarop aangepast. (Zie bijlage 2 voor meer informatie HGW.)

De HGW-cyclus

Deze cyclus is een hulpmiddel om de zorg op groeps- en individueel niveau concreet te maken. Op groepsniveau benoemt de leerkracht de onderwijsbehoeften van de kinderen in zijn groep in een groepsplan. De leerkracht doet dit ook op individueel niveau voor de kinderen die extra begeleiding nodig hebben. Deze cyclus kent vijf fasen:

1. Signaleren. Onder andere het signaleren van kinderen die extra begeleiding nodig hebben.
2. Analyseren. Hieronder valt het benoemen van de onderwijsbehoeften van de kinderen.
3. Plannen. De kinderen met vergelijkbare onderwijsbehoeften clusteren en een groepsplan opstellen.
4. Realiseren. Het groepsplan in de praktijk uitvoeren.
5. Evalueren en registreren: doelen wel of niet gehaald? En de vervolgstappen.

De uitvoering van het Groepsplan en het Individuele Handelingsplan (GP-IHP)

Groepsplannen:

In de school maken we voor de vakgebieden rekenen, spelling, begrijpend - en technisch lezen in de groepen 4 t/m 8 twee keer per jaar een groepsplan. In groep 3 worden 4 groepsplannen per jaar gemaakt voor technisch lezen, twee voor rekenen en één voor spelling. In de groepen 1 en 2 wordt bij ieder thema een beredeneerd aanbod gemaakt in KIIJK!. Het groepsplan is de basis van het werken op deze vakgebieden. Alle dag- en weekplanningen zijn gebaseerd op het plan. In deze planning zijn de verschillende zorgniveaus geconcretiseerd (zichtbaar in de klassenmap/dagplanning).

Evaluatie van de groepsplannen is telkens na de Cito-toetsen. De tussentijdse evaluatie worden gedaan a.d.h.v. de methodegebondentoetsen. De leerkracht zet het groepsplan met evaluatie in de daarvoor gemaakte map op de leerkrachtenschiif op de computer.

T.a.v. de periodes hebben we de volgende verdeling gemaakt:

Groepsplan: Periode september - november

De vorige leerkracht verdeelt de kinderen in instructieafhankelijke, instructiegevoelige en instructieonafhankelijke kinderen. De nieuwe leerkracht bepaalt hierbij zelf de organisatie van het groepsplan in de klas. Het eerste groepsplan is een leidraad, een basis van werken voor de eerste maanden. Het doel is dat de kinderen vanaf de eerste schooldag onderwijs op maat krijgen. In november wordt het groepsplan schriftelijk geëvalueerd en eventueel aangepast. Groep 3 maakt een groepsplan voor lezen n.a.v. de herfstsignalering. Voor minimaal alle kinderen met een V score worden individuele analyses gemaakt en individuele doelen gesteld in het groepsplan.

Groepsplan: periode november – februari

In februari worden de groepsplannen schriftelijk geëvalueerd a.d.h.v. de Cito-uitslagen en de methodegebondentoetsen en worden de nieuwe groepsplannen opgesteld door de groepsleerkracht. Het zorgoverzicht wordt aangevuld met de Cito vaardigheidsscore en de daarbij horende subgroep. De belemmerende- en/of stimulerende factoren en

onderwijsbehoeften worden aangevuld.

Voor alle kinderen met een V score worden persoonlijke doelen gesteld en vastgelegd in het groepsplan.

Groepsplan: Periode februari – april

In april worden de groepsplannen tussentijds geëvalueerd a.d.h.v. de methodegebondentoetsen en het werken in de klas en zo nodig aangepast.

Groepsplan: periode april-juni/juli

Na de Cito-toetsen van juni worden de groepsplannen geëvalueerd door de groepsleerkracht en worden de nieuwe groepsplannen voor volgend schooljaar (1ste periode) ingedeeld. Het zorgoverzicht wordt aangevuld met de Cito vaardigheidsscore en de daarbij horende subgroep. De belemmerende- en/of stimulerende factoren en onderwijsbehoeften worden aangevuld.

Voor alle kinderen met een V score worden persoonlijke doelen gesteld en vastgelegd in het groepsplan.

Groepsbespreking:

We hanteren bij de bespreking het formulier groepsbespreking volgens een vastgesteld format. Van de groepsbespreking wordt het formulier aangevuld. Dit komt in de groepsmap en in de map van de intern begeleider.

Oudergesprekken:

Na de groepsbespreking volgen de rapportgesprekken met de ouders, waarin de leerkracht de ouders op de hoogte stelt van de leervorderingen (inclusief CITO-toetsen). De leerkracht zorgt ervoor dat de afspraken met de ouders in het leerlingdossier van het kind in Esis genoteerd worden (oudergesprekken of informatie kind).

De inhoud van het leerlingdossier binnen Esis

In het leerlingdossier is het volgende opgenomen:

1. leerlingenkaart (algemene gegevens)
2. Afgenomen toetsen en testen (+ verslagen)
3. Resultaat van SCOL.
4. Incidenten.
5. Verslagen van oudergesprekken en afspraken.
6. Verslagen van externen.

Hoofdstuk 10 Effecten van de ondersteuning

De school evalueert regelmatig de effecten van de ondersteuning

De organisatie van de leerlingbesprekingen

Leerlingbesprekingen vinden plaats op de volgende wijze:

1. Op verzoek van de leerkracht en/of intern begeleider: individuele leerlingbesprekingen tussen intern begeleider en leerkracht.
2. Groepsbesprekingen aan de hand van de groepsoverzichten en de groepsplannen c.q. IHP's. De grote lijn van deze groepsbesprekingen is de groep in het algemeen, maar ook individuele trajecten kunnen aan bod komen.
3. Ondersteuningsteam: aan de hand van een vast format (7 keer per jaar met de vaste expert (onderzoekster) , medewerker P2O, IB en directie (voorzitter). De intern begeleider maakt een agenda voor bespreking. De groepsleerkracht vult het groeidocument in en bespreekt het met de intern begeleider en de ouders. De ouders moeten tekenen voor toestemming voor bespreking in het OT. De leerkracht/IB nodigt de ouders uit om bij de bespreking van hun kind in het OT aanwezig te zijn. Alle leerkrachten zijn op de hoogte van de data van de vergaderingen (jaarkalender) en zijn zo nodig aanwezig.

De inhoud van het Ondersteuningsteam

De intern begeleider besluit welke kinderen er in het ondersteuningsteam besproken worden. De intern begeleider zorgt ervoor dat het groeidocument aangemaakt wordt in de beveiligde omgeving. De intern begeleider gaat in overleg met de groepsleerkracht en samen zorgen zij ervoor dat het groeidocument (afgesproken in SWV) ingevuld wordt. De intern begeleider gaat in overleg met ouders en vult het deel (inbreng van ouders) aan. De leerkracht of intern begeleider zorgt ervoor dat de ouders toestemming geven (schriftelijk) om een kind te mogen bespreken in het Ondersteuningsteam en zorgen voor een handtekening voor gezien onder het groeidocument. De leerkracht/intern begeleider nodigt de ouders uit voor het OT-overleg. De intern begeleider maakt de agenda voor het OT-overleg en stuurt de deelnemers een leeslink vanuit de beveiligde omgeving, zodat alle deelnemers op de hoogte zijn. De directeur is de voorzitter van het OT-overleg. De intern begeleider maakt de notulen van het overleg in de groeidocumenten.

Hoofdstuk 11 Betrekken van ouders bij de extra ondersteuning

De school betreft de ouders/verzorgers van kinderen bij de extra ondersteuning van hun kind

De betrokkenheid van de ouders bij de (extra) ondersteuning voor hun kind.

Indien een kind in het OT-overleg wordt ingebracht (externe expertise aanwezig) dan is het absoluut noodzakelijk dat ouders hiervoor toestemming geven. Alleen melden is niet voldoende. Dit in verband met het feit dat er experts van buitenaf bij betrokken zijn. De intern begeleider bespreekt het groeidocument met de ouders. De ouders zijn dan goed op de hoogte van de inhoud en kunnen zelf ook nog aanvullingen geven. De ouders worden zoveel mogelijk uitgenodigd voor het OT-overleg en tekenen het groeidocument. We nodigen de ouders minimaal 3 keer per jaar uit voor een bespreking van de opbrengsten en het gedrag van het kind (oktober, februari, juni). Ouders van kinderen met een OPP (eigen leerlijn) of een arrangement worden vaker bij een overleg betrokken. Hiervoor worden specifieke afspraken gemaakt tijdens deze individuele leerlingbesprekingen (met leerkracht, eventueel ambulant begeleider, ouders en intern begeleider).

Het onderwijsondersteunend gedrag van ouders

Ouders zijn ten allen tijde eerst verantwoordelijk voor hun kind. Op ouders wordt dus een beroep gedaan om samen op te trekken in de opvoeding en ontwikkeling van hun kind. Gemaakte afspraken hierover worden genoteerd bij de oudergesprekken in het leerlingdossier van Esis.

Kwaliteitscriteria externe deskundigen

Vanuit het project hoogbegaafdheid vanuit het samenwerkingsverband is er nagedacht over het verbeteren van de samenwerking met externe hulpverleners, Socrates heeft besloten de adviezen die zij geven over te nemen.

Kwaliteitscriteria voor externe aanbieders van diensten op het gebied van o.a. hoogbegaafdheid:

- Instantie / deskundige werkt handelings- en oplossingsgericht, wat onder andere blijkt uit een plan- en doelmatige aanpak, aandacht voor wisselwerking tussen kind, school en gezin, en aandacht voor eigenaarschap en zelfregie (inzet hulpverlening zo lang als nodig en zo kort als kan);
- Instantie / deskundige is gericht op de samenwerking tussen school en ouders en kan professioneel handelen in situaties waarbij de relatie tussen school en ouders onder druk staat. Uitgangspunt is het welbevinden en de ontwikkeling van het kind;
- Scholen en ouders hebben beide goede ervaringen met de instantie/deskundige;

Voorwaarden voor de uitvoer van onderzoek door extern deskundige

Daarnaast geven wij – mét toestemming van de auteur – onderstaande tekst specifiek met betrekking tot de uitvoer van psychologisch onderzoek door externen mee, als voorbeeld voor het maken van afspraken met ouders hieromtrent. Deze tekst is afkomstig uit het boek 'Kei in hoogbegaafdheid', Jan Kuipers (2018).

"Het inschakelen van een extern deskundige"

Het kan voorkomen dat u als ouder niet tevreden bent over ons beeld van uw kind. Om die reden kunt u zelf een extern deskundige inschakelen of een second opinion vragen.

In het belang van een goede samenwerking met u en in het belang van uw kind willen we u graag wijzen op het volgende:

Indien u zelf een psychologisch of ander onderzoek door een deskundige laat uitvoeren, zullen we deze resultaten betrekken bij onze aanpak als:

- *het een gekwalificeerd onderzoeker betreft;*
- *hij/zij aantoonbare ervaring heeft met basisschoolleerlingen;*
- *er sprake is van onafhankelijk advies;*
- *wij als school inbreng hebben in het bepalen van de onderzoeksvraag;*
- *wij als school mondeling en schriftelijk worden geïnformeerd over de volledige uitslag.*

Wanneer u een extern deskundige kiest die niet aan deze criteria voldoet, voelt de school zich niet verplicht om de uitkomsten van het onderzoek over te nemen.”

Hoofdstuk 12 Dyslexie

Signaleren en begeleiden van kinderen met mogelijk dyslexie

Het leesaanbod bestaat uit 4 zorgniveaus:

1. Niveau 1: goed leesonderwijs: VNL en woordrijen lezen/flitsen.
2. Niveau 2: extra zorg binnen de groep voor ongeveer 25% zwakste kinderen. Leesparade
3. Niveau 3: specifieke interventies voor ongeveer 10% zwakste kinderen. Bouw!, Ralfi, Begeleid hardop lezen. Connectlezen. 3 x per week 20 minuten buiten de klas olv een leerkracht/leesspecialist/remedial teacher.
4. Niveau 4: diagnostiek en behandeling voor ongeveer 4% zwakste kinderen. Connect, Ralfi, Hardop begeleid lezen. Minimaal 20 weken adequate hulp, waarvan minimaal 12 weken op zorgniveau 3. Er moeten drie meetmomenten zijn.

We volgen kinderen op deze manier vanaf jonge leeftijd om mogelijke dyslexie eerder vast te stellen (in het verleden pas in groep 8) en de juiste begeleiding te bieden.

Dyslexie kan op twee manieren vastgesteld worden:

1. Via de gemeente. (Zie bijlage 3)
2. Via het ondersteuningsteam.

Na elke toets, DMT en Cito Spelling, volgen we, bij uitval, het stroomdiagram.

- Bij de eerste D/E-score gaat de leerkracht kijken of er een specifiek aanbod is voor lezen en/of spellen. Zo niet, dan wordt er plan gemaakt en extra zorg geboden op zorgniveau 2 (subgroep hulp van het groepsplan).
- Bij de tweede E-score (halfjaar later) wordt er met zorgniveau 3 gestart en wordt het leesdossier aangemaakt. Dit altijd in overleg met de intern begeleider en daarnaast in gesprek gaan met ouders (individueel handelingsplan opstellen).
- Bij de derde E-score (halfjaar later) wordt zorgniveau 3 verder doorgezet en wordt het leesdossier verder aangevuld. Voldoet het leesdossier aan de criteria van de gemeente dan kunnen ouders dit indienen. Op dit moment moet de leerkracht altijd overleggen met de ouders of zij verder onderzoek willen naar dyslexie.

Verskil gemeente en ondersteuningsteam

Bij het ondersteuningsteam mogen ook dossiers ingediend worden met een technisch lezen voldoende of D/IV-score en spelling V/E-score. Wanneer je hier een vermoeden van hebt, overleg dit dan met de intern begeleider.

Leesdossier

In het leesdossier (ONL-format) moeten verschillende zaken ingevuld worden:

- De drie meetmomenten, na elke Citotoetsing: DMT en Cito Spelling. PI-dictee en Avi.
- De interventies die zijn uitgevoerd na het meetmoment met daarbij een gedegen evaluatie.
- Lijsten a.d.h.v. observaties van de groepsleerkracht.
- Handtekening van de directie.

Hoofdstuk 13 Hoogbegaafdheid

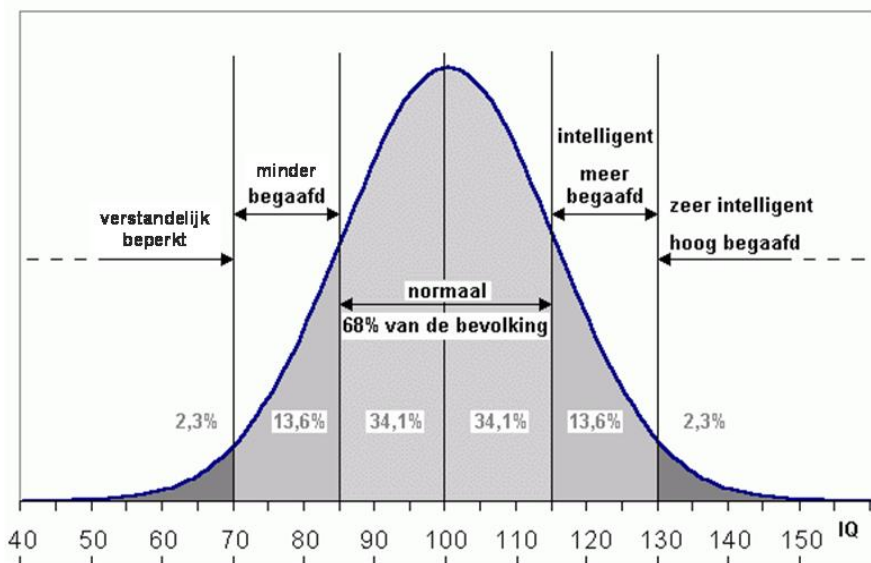
Hoe gaan wij om met (hoog)begaafde kinderen

Benutten van alle talenten is belangrijk. Ook van leerlingen die meer aankunnen. Als school willen wij tegemoet komen aan alle kinderen met hun specifieke onderwijs- en ontwikkelbehoeften. Dit document is opgesteld, om duidelijk weer te geven hoe op basisschool Socrates om wordt gegaan met het aanbod aan meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Definitie van (hoog)begaafdheid

Hoogbegaafdheid heeft niet één definitie die alomvattend is. Door de jaren heen zijn er verschillende modellen ontstaan om hoogbegaafdheid vast te stellen ontstaan. Socrates gaat uit van de volgende:

IQ-verdeling

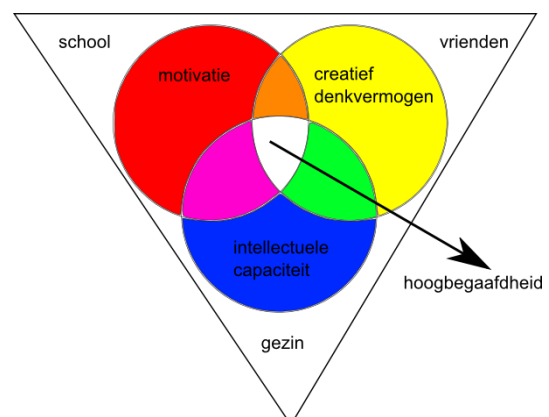

Dit model geeft de IQ-verdeling weer. In Nederland geldt een IQ van minimaal 130 meestal als norm om hoogbegaafd genoemd te kunnen worden. Een kind met een IQ van (ca.) 115 of hoger kan begaafd of meerbegaafd zijn.

Of het kind ook (hoog)begaafd is, hangt af van de vraag of het ook over andere eigenschappen in hoge mate beschikt. Intelligentie wordt vaak als criterium aangevoerd, omdat het IQ met een test gemeten kan worden. De andere factoren van (hoog)begaafdheid zijn moeilijk objectief vast te stellen. Een veelgebruikt model voor hoogbegaafdheid is het triadisch model van Renzulli/Mönks.

Het model neemt niet alleen de capaciteiten als uitgangspunt. Om tot hoge prestaties te komen, moet het kind bovengemiddeld beschikken over drie kenmerken:

1. intelligentie
2. creativiteit
3. doorzettingsvermogen (motivatie)

Daarnaast zullen school, vrienden en het gezin het kind moeten stimuleren om zijn capaciteiten om te zetten in prestaties.
Volgens het Triadisch model blinkt een hoogbegaafde leerling uit op meerdere vakgebieden.

Het triadisch model stelt dat (hoog)begaafde kinderen uitblinken op meerdere vakgebieden. Er komen in de praktijk echter ook kinderen voor die uitblinken op één bepaald vakgebied. Dit hoeft niet alleen op het gebied van cognitieve vaardigheden te zijn. Je kunt hierbij ook denken aan sport, kunst en sociale vaardigheden (Gagné).

Bij ons op school gaan we uit van de volgende definitie: een kind is meerbegaafd wanneer hij/zij op school opmerkelijke prestaties levert, (prestaties die aanzienlijk beter zijn dan het gemiddelde van de klas) ofwel in staat worden geacht op school opmerkelijke prestaties te leveren. Onze school gaat uit van het model van Talentontwikkeling. Naast begaafdheidsfactoren zijn ook persoonlijkheidsfactoren en omgevingsfactoren van invloed op het leren van een (hoog)begaafde leerling. Al deze factoren bepalen de onderwijsbehoefte van een kind. Volgens dit model kan een kind (hoog)begaafd zijn, maar hoeft het niet perse tot uiting te komen. De mate van tot uiting komen is ervan afhankelijk of alle factoren in balans zijn. Zowel persoonlijkheidseigenschappen als de interactie met de omgeving zijn mede bepalend voor de mate waarin het aanwezig potentieel tot zijn recht komt (Gagné).

Model van Talent Ontwikkeling Eduforce uitgave 'De kracht in jezelf'

© Jan Kuipers, 2010

Cedin

www.cedin.nl

Signaleren

Op Socrates zijn we op dit moment nog in ontwikkeling betreffende het signaleren en diagnosticeren van (hoog) begaafdheid van de leerlingen. We bekijken bijvoorbeeld of we gaan werken met een concreet signaleringsinstrument en wat daar de toegevoegde waarde van is.

Voor het schooljaar 2019/2020 houden we de volgende criteria aan:

- Gegevens CITO LVS toetsen
- Gegevens van de NSCCT (groep 4,6 en 8)
- De leerling valt op in de groepssignaleringsinstrument (SCOL)

- Gegevens uit groepsbesprekingen met de leerkracht
- Observaties/gesprek met IB of hoogbegaafdheidsspecialist
- Ouders van de leerling geven signalen af waaruit valt op te maken dat hun kind mogelijk (hoog)begaafd zou kunnen zijn.
- Intakegesprek nieuwe leerling
- Bespreking en/of onderzoek door het Ondersteuningsteam van de school.
- Onderzoek, door een externe partij geeft aan dat het kind (hoog)begaafd is. Deze onderzoeken we alleen met een externe partij als er samen met de school gekeken is naar de hulpvraag. (Zie hoofdstuk 11: Betrekken van ouders bij de extra ondersteuning)

Onderpresteren

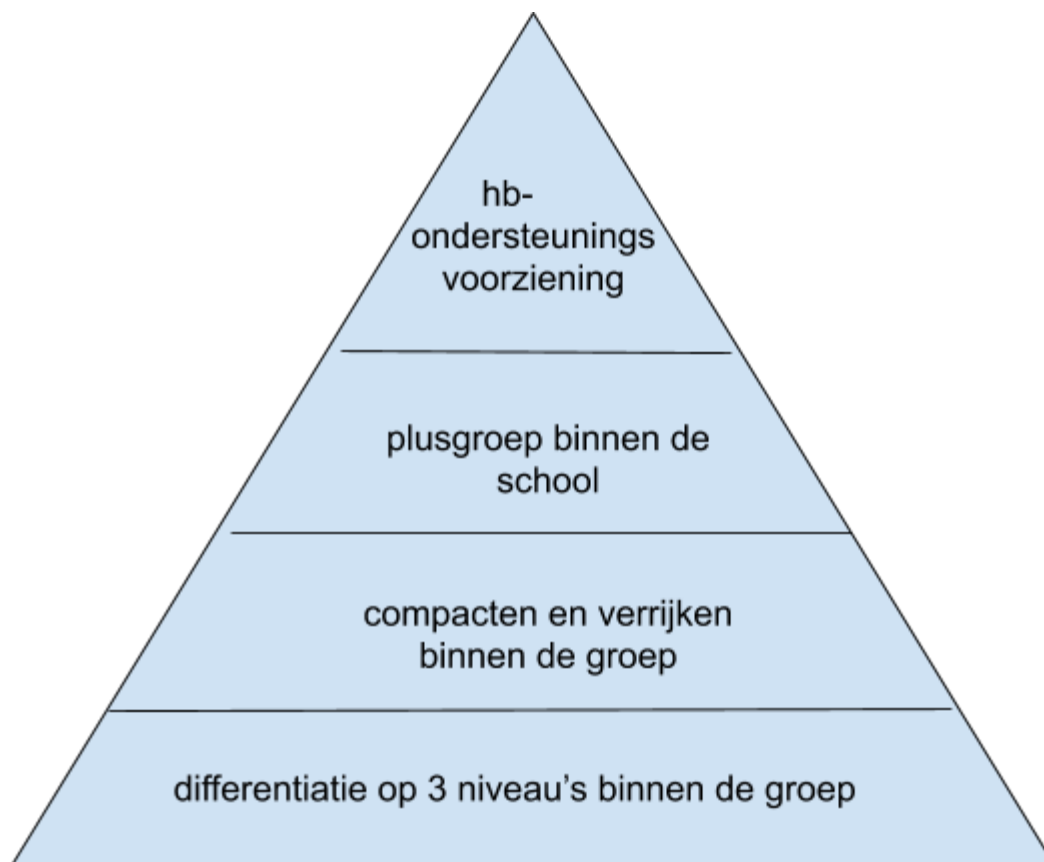
Er zijn twee soorten onderpresteerders: relatieve en absolute onderpresteerders (Van Gerven, 2001; Drent & van Gerven, 2002)³.

Bij relatief onderpresteren behaalt de leerling lagere scores dan op grond van zijn capaciteiten verwacht mag worden, maar ze liggen nog wel op het klassenniveau. Dit is vaak het geval bij kinderen die niet erg willen opvallen. Bij absoluut onderpresteren behaalt de leerling resultaten die zelfs onder het klassenniveau liggen.

Mocht er een vermoeden zijn van onderpresteren dan zullen we voor de betreffende leerling DHH (Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid) invullen.

Onderwijsaanbod op Socrates aan (hoog)begaafde leerlingen

Op Socrates willen we alle leerlingen passend onderwijs bieden. Dit houdt niet in dat we kinderen individueel onderwijs kunnen bieden. Volgens onderstaand model geven wij ons onderwijs vorm aan (hoog)begaafde leerlingen.

De **eerste laag** wordt vormgegeven in de groep waar de betreffende leerling in zit. De leerkracht differentieert met de lesmethode volgens het principe:

-instructie aan de instructie afhankelijke groep (deze groep heeft baat bij extra uitleg van de leerkracht).

- instructie aan de instructie gevoelige groep (deze groep kan na de uitleg zelfstandig verwerken)
- instructie aan de instructie onafhankelijke groep (deze groep kan na een korte uitleg zelfstandig aan het werk)

De **tweede laag** wordt ook vormgegeven in de groep waar de betreffende leerling in zit. Bij deze laag willen we het onderwijs beter laten aansluiten bij de mogelijkheden en interesses van de leerling. Dit onderwijs willen we zoveel mogelijk binnen zijn/haar klassensituatie aanbieden. Hiermee voorkomen we isolatie van (hoog)begaafden en zorgen we ervoor dat "meer" kunnen op Socrates onderdeel wordt van de dagelijkse praktijk. De leerkracht maakt gebruik van de volgende handelingsmogelijkheden voor (hoog)begaafde leerlingen: Compacten, verdiepen en verrijken.

Compacten:

Bij compacten wordt door een deel van de lesstof te schrappen het onderwijsaanbod passend gemaakt voor het begaafde kind. Door het compacten van de leerstof zorgen we ervoor dat de leerling alleen nieuwe aspecten van de leerstof aangeboden krijgt met minimale oefenstof. Compacten kan op:

- Oefenstof
- Herhalingsstof
- Instructietijd
- Nabespreking

Voor het compacten maken we gebruik van DHH (Digitaal handelingsprotocol hoogbegaafdheid)

Verdiepen:

Wanneer het compacten effectief wordt ingezet houdt de (hoog)begaafde leerling voldoende tijd over voor verdieping en verrijking. Hierbij is het uitgangspunt dat dit geen "extraatje" is voor de leerling. Deze stof is onderdeel van de dagelijkse praktijk van de leerling. Verdiepen doen we met o.a. plustaken van de methode.

Verrijken:

Wanneer we het hebben over verrijken bedoelen we uitdagende lesstof die een meerwaarde biedt boven de dagelijkse praktijk. Bij verrijken spreken we de leerlingen aan op hun specifieke leereigenschappen. Om het verrijkingsaanbod passend te krijgen letten we op:

- Interesse en vraag van de leerling
- Leerling vaardigheden (executieve functies)
- Leerkrachtvaardigheden (begeleiden, investeren van tijd)

Verrijken doen we zoveel mogelijk binnen de groep. Indien dit niet mogelijk is binnen de groep of onvoldoende effectief is voor de betreffende leerling zullen we de leerling extra gaan begeleiden in de **derde laag** van de piramide. Plusgroep binnen de school.

Plusgroep binnen de school

Als we merken dat een kind na compacten, verdieping/verrijking nog niet voldoende uitdaging krijgt, is er de mogelijkheid om een kind aan te laten sluiten bij één van onze plusgroepen. Kinderen die hiervoor in aanmerking komen worden besproken met IB. In kleine groepjes krijgen de kinderen uitdagende, verrijkende opdrachten aangeboden waar zij in de loop van de week verder aan kunnen werken in de klas. Daarnaast wordt er gericht gewerkt aan de executieve functies en de mindset.

Bovenschoolse HB voorziening

De **vierde laag** in de piramide. In zeer uitzonderlijke gevallen zien wij dat al het bovenstaande nog niet voldoende is voor een kind. Deze kinderen dreigen bijvoorbeeld uit te vallen, hebben last van psychosomatische klachten en/of blijven onderpresteren. Na

bespreking in het OT kan ervoor gekozen worden deze kinderen aan te laten sluiten bij één van de bovenschoolse HB voorzieningen. Hiervoor zal er eerst aanvullend begaafdheidsonderzoek gedaan moeten worden door de onderzoekster van het ondersteuningsteam. Op basis hiervan zal er een deskundigheidsverklaring geschreven worden met het advies om tot plaatsing in de bovenschoolse HB voorziening over te gaan. Meer informatie over deze voorziening en de toelatingseisen zijn hier te vinden: <https://www.dewestfrieseknoop.nl/voor-ouders/hoogbegaafdheid>

Versnellen

In uitzonderlijke gevallen is bovenstaande niet voldoende. In dat geval kan een kind versnellen in de methode en doet niet meer mee in het aanbod van de plusgroep van het groepsplan. Voordat deze acties worden uitgevoerd, wordt een kind altijd eerst met de intern begeleider en in het OT besproken. De intern begeleider zal gaan doortoetsen. Mocht een kind op alle vakgebieden *minimaal één jaar voorlopen*, dan kunnen wij in samenspraak met ouders en door gebruik te maken van de versnellingswenselijkheidslijst en de DHH besluiten het kind een jaar over te laten slaan.

Masterclasses OSG

Voor de kinderen van groep 7 en 8 bestaat er nog de mogelijkheid om deel te nemen aan de Materclasses bij het OSG. Indien uw kind hiervoor in aanmerking komt krijgt het een uitnodiging van de intern begeleider.

Bijlage 1 Ondersteuningsrooster Toetsrooster

Rooster 2019-2020

Ondersteuningsteam 14.30-16.30 uur
8 oktober 2019
18 november 2019
21 januari 2020
11 februari 2020
10 maart 2020
7 april 2020
26 mei 2020

Datum	Toets	Groep
Augustus	KIJK! groepsplannen taal en rekenen thema 'vervoer' maken	1-2
Oktober	TTR (Tempo Toets Rekenen)	8 (zwakke lln)
Oktober	Vorige KIJK! groepsplannen evalueren KIJK! groepsplannen taal en rekenen thema 'herfst/Sint/Kerst' maken	1-2
29/10	NSCCT	8
November	TIAT, toetsen informatieve en andere teksten.	Niveau AA, A, B,C Nieuwsbegrip. 4 t/m 8
11/11-20/11	SCOL Leerlingscol AVI/DMT/PI (alleen zwakke lezers/spellers in evt. dyslexietraject)	3 t/m 8 6 t/m 8 4 t/m 8
11/11-20/11	Herfstsignalering VLL + groepsplan n.a.v. herfstsignalering	3
November	Indien nodig Veiligheidsthermometer.	2 t/m 5
November	Tussentijdse evaluatie groepsplan, waar nodig aanscherpen	3 t/m 8
Begin december	Quickscan Vreedzame school	1 t/m 8
December	Vorige KIJK! groepsplannen evalueren KIJK! groepsplannen taal, rekenen, sociaal-emotioneel en motoriek thema 'gezondheid' maken	1-2
10/12 - 12/12	NSCCT	4
17/12 - 18/12	NSCCT	6
Start 27/1	Cito Rekenen Cito Begrijpend lezen Cito Spelling Cito Spelling ww Cito Taalverzorging Cito DMT/AVI Spelling en Begrijpend lezen 3.0 versie!	8 8 8 8 8 8
Februari	TIAT, toetsen informatieve en andere teksten.	Niveau AA, A, B,C Nieuwsbegrip.

		4 t/m 8
Februari	Vorige KIJK! groepsplannen evalueren KIJK! groepsplannen taal, rekenen, sociaal-emotioneel en motoriek thema 'muziek' maken	1-2
Start 3/2	KIJK! invullen (voor de kinderen die t/m de eerste schooldag na de zomervakantie zijn gestart.) Cito Rekenen Cito Begrijpend Lezen Cito Spelling Cito AVI/DMT Cito Taalverzorging Groep 3 en 4 nieuwe AVI/DMT map.	1-2 3 t/m 7 4 t/m 7 3 t/m 7 3 t/m 7 6 - 7
Midden februari	Quickscan vreedzame school	1 t/m 8
Februari	Evaluatie groepsplannen periode 1 + HP periode 1	3 t/m 8
Februari	Maken groepsplannen periode 2 + HP periode 2	3 t/m 8
Vanaf 24/2	Adviesgesprekken	8
Uiterlijk 16/3	Alle cito-resultaten staan in Esis.	3 t/m 8
26/3	Dataday middenresultaten	3 t/m 8
Maart	TTR (Tempo toets Rekenen)	8 (zwakke lln)
April	Tussentijdse evaluatie groepsplan waar nodig aanscherpen	3 t/m 8
6/4-10/4	AVI/DMT/PI (alleen zwakke lezers/spellers in evt. dyslexietraject)	4 t/m 8
	Verkeersexamen theorie	7
April	Indien nodig Veiligheidsthermometer.	2 t/m 5
April	Vorige KIJK! groepsplannen evalueren KIJK! groepsplannen taal, rekenen, sociaal-emotioneel en motoriek thema 'dinosaurussen' maken	1-2
15/4- 16/4	Iep eindtoets	8
Start 20/4	SCOL Leerlingscol	3 t/m 8 6 t/m 8
Begin mei	Quickscan vreedzame school	1 t/m 8
Mei	TIAT, toetsen informatieve en andere teksten.	Niveau AA, A, B,C Nieuwsbegrip. 4 t/m 7
19/5 - 20/5	Iep toets	7
Start 25/5	KIJK! invullen (voor de kinderen die t/m de eerste dag na de kerstvakantie zijn gestart.) DMT/AVI (De lezers) Cito Rekenen Cito Begrijpend Lezen Cito Spelling Cito Spelling ww AVI/DMT Groep 3 en 4 nieuwe AVI/DMT map	1/2 2 3 t/m 7 4 (5 bij uitzondering) 3 t/m 7 7 3 t/m 7
Uiterlijk 15/6	Alle cito-resultaten staan in Esis.	3 t/m 8
Vanaf 22/6	Voorlopige adviezen	7

23/6	Presentaties team Dataday	1 t/m 8
Juni	Vorige KIJK! groepsplannen evalueren	1-2
Juni	Evaluatie groepsplannen periode 2 + HP periode 2	3 t/m 7
Juni-juli	Maken groepsplannen periode 1 + HP periode 1 (september- november) volgend schooljaar Zorgoverzicht map en overdrachtsformulier maken voor de groepsoverdracht.	3 t/m 7
Einde schooljaar	Stand van zaken invullen.	1 t/m 8

Wit: Toetsen/SCOL/KIJK!

Geel: Planning Groepsplannen

Groen: Planning Vreedzame school

Bijlage 2 HGW

Zeven uitgangspunten

HGW gaat uit van zeven principes:

1. Onderwijsbehoeften van de kinderen centraal stellen. Denk aan de instructie, de leertijd en uitdaging.
2. Afstemming en wisselwerking tussen kind en zijn omgeving: de groep, de leerkracht, de school en de ouders. De omgeving moet goed afgestemd zijn op wat de leerling nodig heeft.
3. De leerkracht doet ertoe. Hij kan afstemmen op de verschillen tussen de kinderen en zo het onderwijs passend maken.
4. Positieve aspecten zijn van groot belang. Dit gaat niet alleen om de positieve aspecten van de leerling, maar ook van de leerkracht, de groep, de school en de ouders. Als een leerkracht een negatief beeld heeft van de leerling, dan ziet hij/zij vaak alleen nog maar het negatieve gedrag. Het is belangrijk dat de leerkracht dan zoekt naar positief gedrag, dan zijn er meer mogelijkheden om het probleem op te lossen.
5. Constructieve samenwerking tussen school en ouders. De verantwoordelijkheid voor initiatief ligt bij de school. Maar de school geeft wel de verwachtingen over de verantwoordelijkheid van ouders duidelijk aan.
6. Doelgericht werken. Het team formuleert doelen met betrekking tot leren, werkhouding en sociaal emotioneel functioneren. Het gaat hierbij zowel om korte als lange termijndoelen. De doelen worden geëvalueerd volgens de HGW-cyclus (zie hieronder). Ze worden SMART geformuleerd.
7. De werkwijze van school is systematisch en transparant. Er zijn duidelijke afspraken over wie wat doet en wanneer.

Kenmerken

HGW gaat niet uit van individueel onderwijs, waarbij klassikale werkvormen worden afgewezen. Het is voor een leerkracht bijna onmogelijk te hanteren als elk kind een individueel programma heeft. Daarbij komt dat kinderen bij interactie en discussies veel van elkaar leren. En bij klassikale activiteiten kan de leerkracht prima rekening houden met de verschillende onderwijsbehoeften.

Als een kind zich inzet voor een uitdagende opdracht, kunnen het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid groeien. Dit onderstreept het belang om te zorgen voor een uitdagende leeromgeving, die afgestemd is op de verschillende onderwijsbehoeften van kinderen. HGW vindt het aansluiten bij de zone van naaste ontwikkeling goed, maar ziet wel een gevaar. Als een leerkracht gaat afwachten tot een kind aan een bepaalde vaardigheid of ontwikkeling toe is, dan kan dat remmend werken. De leerkracht moet beseffen dat hij een grote rol speelt in het leerniveau van de leerling.

Bij HGW zijn de gesprekken met kinderen heel belangrijk. Onder andere omdat de kinderen vaak zelf goed kunnen aangeven wat ze nodig hebben, wat ze goed kunnen en wat ze willen verbeteren. Ook zijn de oplossingen die de kinderen zelf aandragen vaak het eenvoudigst. Daarbij komt dat de leerling zich meer inzet voor zijn eigen idee dan voor een opgelegde maatregel.

Leerkrachtvaardigheden

Bij HGW is de basishouding van de leerkracht heel belangrijk. Zijn visie, waarden en overtuigingen geven richting aan het handelen. Hieronder komt een ideaalbeeld van de leerkracht, bedoeld als reflectiekader. De leerkracht beseft dat hij een rolmodel is. Hij is positief ingesteld en heeft hoge verwachtingen. Hij is geduldig, beslist en consequent. Hij vraagt om feedback en reflecteert op zijn houding en handelen. De leerkracht gaat goed om met de verschillen tussen kinderen. De leerkracht geeft een heldere, kwalitatief goede instructie, die stapsgewijs is opgebouwd. De instructie is gevarieerd, met interactie. Hij geeft vooraf het lesdoel aan en evalueert dat aan het einde van de les. Hij controleert steeds of de kinderen het begrijpen. Hij geeft gericht feedback. Hij weet veel van het vak en de leerlijnen. Hij vertaalt deze kennis op een betekenisvolle manier. Ook is goed

klassenmanagement van groot belang, want dat kan problemen voorkomen en ervoor zorgen dat alles soepel loopt. Hierbij hoort dat de leerkracht alert is, de touwtjes goed in handen heeft, flexibel is en de leertijd effectief benut.

Bijlage 3 Routing Dyslexie vanuit 1puntHoorn

Voor de diagnose en behandeling van dyslexie (EED) bij kinderen wordt u door de school over het traject geïnformeerd. U kiest zelf welke aangesloten zorgaanbieder de diagnose gaat stellen en uw kind eventueel gaat behandelen. De school brengt u in contact met deze zorgaanbieder.

Het traject gaat als volgt:

- De ouders kiezen een zorgaanbieder. De school stuurt op verzoek van de ouders de gegevens, het verwijzingsadvies (een deel van het leerlingdossier), naar de zorgaanbieder.
- De zorgaanbieder bekijkt het dossier en geeft aan of er op basis van het dossier een onderzoek naar EED gedaan kan worden. Dit wordt doorgegeven geeft hij door aan de ouders en de school.
- De zorgaanbieder informeert de gemeente over de aanvraag van de school voor een diagnose.
- De gemeente stuurt een brief naar de ouders.
- De zorgaanbieder stelt een diagnose ernstige enkelvoudige dyslexie. Als uw kind geen ernstige enkelvoudige dyslexie heeft, kan uw kind hij geen behandeling krijgen. De zorgaanbieder geeft dit aan bij de ouders en de school.